

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4451-4453/2564

พนักงานอัยการจังหวัดอ่างทอง โจทก์ นาง ป. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 22, ป.อ. มาตรา 58, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 264, ป.อ. มาตรา 265, ป.อ. มาตรา 268, ป.อ. มาตรา 334, ป.อ. มาตรา 335, ป.อ. มาตรา 90, ป.วิ.อ. มาตรา 160, ป.วิ.อ. มาตรา 158, ป.วิ.พ. มาตรา 27

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.อ. มาตรา 22 วรรคแรก ไม่ได้บัญญัติให้ศาลต้องหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษาเสมอไป ศาลมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่าสมควรหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกหรือไม่ในแต่ละคดี เพียงแต่บัญญัติบังคับไว้ว่า หากเห็นว่าไม่สมควรหักก็ให้ศาลกล่าวไว้ในคำพิพากษา จำเลยที่ 8 ถูกขังระหว่างสอบสวนและระหว่างพิจารณาในคดีสำนวนนี้และสำนวนอื่นในเวลาเดียวกันตามหมายขัง 134 คดี เป็นการขังซ้อนกันไป เมื่อศาลได้หักจำนวนวันที่จำเลยที่ 8 ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกในคดีกลุ่มอื่นแล้ว การที่จะหักจำนวนวันที่จำเลยที่ 8 ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกในสำนวนนี้อีกจึงเป็นการหักที่ซ้ำซ้อนซึ่งทำให้การบังคับโทษจำคุกแต่ละกระหนงไม่เป็นไปตามความจริง ที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจโดยกล่าวไว้ในคำพิพากษาว่า ไม่หักวันคุมขังคดีนี้ออกจากโทษจำคุกตามคำพิพากษาคดีนี้ เนื่องจากหักวันคุมขังในกลุ่มคดีอื่นที่จำเลยที่ 8 ถูกคุมขังแล้ว จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีและยุติธรรมดีแล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสิบสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 58, 83, 91, 264, 265, 268, 334, 335 ให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 ร่วมกันคืนหรือใช้เงิน 500,000 บาท ที่เอาไปตามสำนวนแรก ให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ 10 ถึงที่ 12 ร่วมกันคืนหรือใช้เงิน 280,000 บาท ที่เอาไปตามสำนวนที่ 2 ให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 ร่วมกันคืนหรือใช้เงิน 300,000 บาท ที่เอาไปตามสำนวนที่ 3 ให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ที่ 7 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 ร่วมกันคืนหรือใช้เงิน 200,000 บาท ที่เอาไปตามสำนวนที่ 4 แก่ผู้เสียหาย บวกโทษจำคุกของจำเลยที่ 6 ที่รอการลงโทษไว้ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1128/2554 ของศาลชั้นต้นเข้ากับโทษของจำเลยที่ 6 ในสำนวนแรกและสำนวนที่ 3 นับโทษจำเลยทั้งสิบสองติดต่อกันไปและติดต่อกับคดีดังกล่าวข้างต้น จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 และที่ 7 ถึงที่ 12 ให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ จำเลยที่ 6 ให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อและที่โจทก์ขอให้บวกโทษ ก่อนสืบพยานโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 10 ขอลงคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็นรับสารภาพ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 10 เป็นคดีใหม่ และจำหน่ายคดีในส่วนของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 10 ออกจากสารบบความ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยที่ 4 ถึงที่ 6 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 (เดิม), 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 (เดิม), 335 (7) (11) วรรคสอง (เดิม) ประกอบมาตรา 83 จำเลยที่ 7 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 (เดิม), 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 (เดิม), 335 (7) วรรคแรก (เดิม) ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานร่วมกันปลอมเอกสารสิทธิและฐานร่วมกันใช้เอกสารสิทธิปลอม เมื่อจำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 เป็นผู้ร่วมกันปลอมเอกสารสิทธิและร่วมกันใช้เอกสารสิทธิปลอม จึงให้ลงโทษฐานร่วมกันใช้เอกสารสิทธิปลอมตามมาตรา 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 (เดิม) แต่กระหนเดียว ตามมาตรา 268 วรรคสอง โดยความผิดฐานร่วมกันใช้เอกสารสิทธิปลอม ฐานร่วมกันลักทรัพย์ และฐานร่วมกันลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท จำเลยที่ 4 ถึงที่ 6 ให้ลงโทษฐานร่วมกันลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง ส่วนจำเลยที่ 7 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 ให้ลงโทษฐานร่วมกันลักทรัพย์ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกกระหนละ 1 ปี จำเลยที่ 4 ที่ 5 รวม 4 กระหน จำคุกคนละ 4 ปี จำเลยที่ 6 ที่ 11 และที่ 12 รวม 2 กระหน จำคุกคนละ 2 ปี จำเลยที่ 7 ถึงที่ 9 รวม 3 กระหน จำคุกคนละ 3 ปี โดยไม่หักวันคุมขังคดีนี้ออกจากโทษจำคุกตามคำพิพากษาคดีนี้ให้แก่จำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 เนื่องจากหักวันคุมขังในกลุ่มคดีอื่นที่จำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 ถูกคุมขังแล้วตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 22 วรรคแรก ให้จำเลยที่ 4 และที่ 5 ร่วมกันคืนหรือชดใช้เงิน 1,280,000 บาท แก่สหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย ให้จำเลยที่ 6 ร่วมกันคืนหรือชดใช้เงิน 800,000 บาท แก่สหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย ให้จำเลยที่ 7 ถึงที่ 9 ร่วมกันคืนหรือชดใช้เงิน 1,000,000 บาท แก่สหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย ให้จำเลยที่ 11 และที่ 12 ร่วมกันคืนหรือชดใช้เงิน 480,000 บาท แก่สหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย ส่วนที่โจทก์ขอให้ปรับโทษจำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 ต่อจากคดีอื่นตามบัญชีแนบท้ายนั้น โจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 แต่ละกระหนความผิดเป็นรายสำนวน ทั้งที่เป็นการกระทำต่อผู้เสียหายในลักษณะเดียวกันและโจทก์อาจฟ้องเป็นคดีเดียวกันได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 160 วรรคหนึ่ง แต่ความผิดที่โจทก์ฟ้องมีโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปี การนับโทษต่อจึงอยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (2) เมื่อรวมโทษจำคุกทุกกระหนแล้วจะเกินกว่า 20 ปี ไม่ได้ ให้นำโทษจำเลยที่ 4 และที่ 5 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1840 ถึง 1870/2562 ของศาลชั้นต้น คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1893 ถึง 1897/2562 ของศาลชั้นต้น คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 145 ถึง 262/2563 ของศาลชั้นต้น คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 291 ถึง 348/2563 ของศาลชั้นต้น คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 360 ถึง 520/2563 ของศาลชั้นต้น คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 555 ถึง 616/2563 ของศาลชั้นต้น และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 607 ถึง 617/2563 ของศาลชั้นต้น ให้นำโทษจำเลยที่ 6 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1893 ถึง 1897/2562 ของศาลชั้นต้น ให้นำโทษจำเลยที่ 7 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 145 ถึง 262/2563 ของศาลชั้นต้น คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 291 ถึง 348/2563 ของศาลชั้นต้น และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 607 ถึง 617/2563 ของศาลชั้นต้น ให้นำโทษจำเลยที่ 8 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 291 ถึง 348/2563 ของศาลชั้นต้น และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 607 ถึง 617/2563 ของศาลชั้นต้น ให้นำโทษจำเลยที่ 9 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 145 ถึง 262/2563 ของศาลชั้นต้น และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 607 ถึง 617/2563 ของศาลชั้นต้น ให้นำโทษจำเลยที่ 11 และที่ 12 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1893 ถึง 1897/2562 และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 360 ถึง 520/2563 ของศาลชั้นต้น แต่ให้จำคุกไม่เกินคนละ 20 ปี ส่วนคดีอื่นนอกจากนี้ศาลยังไม่มีคำพิพากษา จึงไม่อาจนับโทษต่อได้ ยกคำขอให้ปรับโทษจำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 ในคดีที่ยังไม่มีคำพิพากษา และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1893 ถึง 1897/2562 ศาลพิพากษาให้นำโทษจำคุกที่รอการลงโทษไว้มา

บวกกับโทษตามคำพิพากษาแล้วจึงไม่อาจบวกโทษจำเลยที่ 6 ได้อีก ยกคำขอในส่วนนี้ จำเลยที่ 4 ถึงที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 อุทธรณ์ ระหว่างอุทธรณ์จำเลยที่ 4 และที่ 5 ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 มีคำสั่งอนุญาตและให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 4 และที่ 5 ออกจากสารบบความของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน จำเลยที่ 8 ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีคงมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 8 ข้อแรกว่า ฟ้องของโจทก์ในความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมขาดองค์ประกอบความผิดหรือไม่ จำเลยที่ 8 ฎีกาว่า ฟ้องของโจทก์ไม่ปรากฏข้อความว่า คำขอกู้เงิน หนังสือกู้เงิน และใบรับเงินกู้ที่อ้างว่าจำเลยที่ 8 ร่วมกันปลอมและใช้เอกสารปลอมเป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิระหว่างผู้เสียหายและผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน กับจำเลยทั้งสอง อย่างไรก็ตาม จึงลงโทษจำเลยที่ 8 ฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 และ 268 ไม่ได้ เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 วรรคแรก บัญญัติว่า "ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษ..." มาตรา 265 บัญญัติว่า "ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิ หรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษ..." มาตรา 268 วรรคแรก บัญญัติว่า "ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือมาตรา 267 ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ" วรรคสอง บัญญัติว่า "ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้แจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความนั้นเองให้ลงโทษตามมาตรานี้แต่กระหนเดียว" คดีในกลุ่มที่ 16 นี้ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ 8 จำนวน 3 คดี คือ คดีอาญาหมายเลขดำที่ 543/2560, 586/2560 และ 2169/2560 ซึ่งเป็นคดีสำนวนแรก สำนวนที่ 3 และสำนวนที่ 4 ตามลำดับ โจทก์บรรยายฟ้องคดีทั้งสามสำนวนดังกล่าวด้วยข้อความอย่างเดียวกันว่า เมื่อ (ระบุช่วงเวลากระทำความผิดแต่ละคดี) ต่อเนื่องกันตลอดมา วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลย (ระบุจำเลยทุกคนในแต่ละสำนวน) ร่วมกันทำปลอมขึ้นทั้งฉบับซึ่งเอกสารคำขอกู้เงินระยะปานกลาง หนังสือกู้เงินระยะปานกลาง (ระบุเลขที่ของหนังสือสัญญากู้ในแต่ละสำนวน) และใบรับเงินกู้ อันเป็นเอกสารสิทธิ โดยการนำแบบคำขอกู้เงิน แบบหนังสือกู้เงิน และแบบใบรับเงินกู้ของสหกรณ์ ก. ผู้เสียหายมารอกข้อความด้วยลายมือเขียนและพิมพ์ข้อความลงในแบบเอกสารดังกล่าว มีสาระสำคัญว่า (ระบุชื่อผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน) ซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้เสียหายขอกู้เงินระยะปานกลาง (ระบุจำนวนเงินและวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน) และนำที่ดินมาเพื่อจำนองประกันเงินกู้ วงเงินจำนอง (ระบุจำนวนเงิน) และร่วมกันปลอมลายมือชื่อของผู้เสียหายที่ 2 (ระบุชื่อผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน) ลงในเอกสารคำขอกู้เงินระยะปานกลาง หนังสือกู้เงินระยะปานกลาง และใบรับเงินกู้ดังกล่าว เพื่อให้สหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้หนึ่งผู้ใดที่พบเห็นหลงเชื่อ ว่า คำขอกู้เงินระยะปานกลาง หนังสือกู้เงินระยะปานกลาง และใบรับเงินกู้ที่จำเลยในแต่ละสำนวนร่วมกันทำปลอมขึ้นเป็นเอกสารที่แท้จริงที่แสดงว่า (ระบุชื่อผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน) ซึ่งเป็นสมาชิกของผู้เสียหายยื่นคำขอกู้เงินระยะปานกลาง และนำที่ดินมาจำนอง และได้รับเงินกู้ (ระบุจำนวนเงิน)

ตามหนังสือกู้เงินระยะปานกลางและใบรับเงินกู้ที่จำเลยในแต่ละสำนวนร่วมกันทำปลอมขึ้นไปจาก สหกรณ์ ก. ผู้เสียหายแล้ว ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย ผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน (ระบุชื่อ) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจบัญชี สหกรณ์ ผู้อื่นหรือประชาชน เมื่อ (ระบุช่วงเวลากระทำความผิดแต่ละคดี) ต่อเนื่องกันตลอดมาวัน เวลาใดไม่ปรากฏชัด ภายหลังจากที่จำเลย (ระบุจำเลยทุกคนในแต่ละสำนวน) ร่วมกัน กระทำความผิดดังกล่าว จำเลย (ระบุจำเลยทุกคนในแต่ละสำนวน) ร่วมกันใช้เอกสารคำขอกู้เงิน ระยะปานกลางและหนังสือกู้เงินระยะปานกลาง อันเป็นเอกสารสิทธิที่จำเลย (ระบุจำเลยทุกคนในแต่ละสำนวน) ร่วมกันทำปลอมขึ้น อ้างแสดงต่อสหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ ให้อนุมัติและเบิกจ่ายเงิน (ระบุจำนวนเงิน) ตามคำขอกู้เงินระยะปานกลางและหนังสือกู้เงินระยะ ปานกลางดังกล่าวให้แก่ (ระบุชื่อผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน) และร่วมกันใช้ใบรับเงินกู้ อันเป็น เอกสารสิทธิที่จำเลย (ระบุจำเลยทุกคนในแต่ละสำนวน) ร่วมกัน ทำปลอมขึ้นแสดงต่อสหกรณ์ ก. ผู้เสียหายว่า (ระบุชื่อผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน) ได้รับเงิน (ระบุจำนวนเงิน) เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เงินจำนวนดังกล่าวมาอยู่ในความครอบครองของ (ระบุจำเลยทุกคนในแต่ละสำนวน) โดยมี (ระบุชื่อผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน) เป็นผู้ลงลายมือชื่อกู้เงินจากสหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย โดย ประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ ก. ผู้เสียหาย ผู้เสียหายที่ 2 ในแต่ละสำนวน (ระบุชื่อ) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้อื่นหรือประชาชน แล้วจำเลย (ระบุ จำเลยทุกคนในแต่ละสำนวน) ร่วมกันลักเอาเงิน (ระบุจำนวนเงิน) ของสหกรณ์ ก. ผู้เสียหายไป โดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 264, 265, 268, 334 และ 335 ... ในเรื่องเอกสารสิทธิ โจทก์ได้บรรยายโดยชัดแจ้งว่า คำขอเงินกู้เป็นเอกสารที่ทำขึ้นและใช้ เพื่อแสดงเป็นหลักฐานว่า มีการขอกู้ยืมเงินจากผู้เสียหาย หนังสือกู้เงิน (หนังสือสัญญากู้เงิน) เป็น เอกสารที่ทำขึ้นและใช้เพื่อแสดงเป็นหลักฐานว่า ผู้เสียหายตกลงให้กู้เงินตามที่ขอกู้ขึ้น และใบรับ เงินกู้เป็นเอกสารที่ทำขึ้นและใช้เพื่อแสดงเป็นหลักฐานว่า ผู้ที่กู้เงินได้รับเงินที่กู้แล้ว อันเป็นการ แสดงถึงการก่อตั้งสิทธิ การระงับแห่งสิทธิ และความผูกพันระหว่างผู้กู้เงินกับผู้เสียหายแล้ว คำฟ้องของโจทก์ในสำนวนแรก สำนวนที่ 3 และสำนวนที่ 4 บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่ อ้างว่าจำเลยที่ 8 ได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิด การกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยที่ 8 เข้าใจ ข้อหาได้ดี ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) แล้ว คำฟ้องของโจทก์สำนวนแรก สำนวนที่ 3 และสำนวนที่ 4 จึงเป็นคำฟ้องที่ครบองค์ประกอบ ความผิดชอบด้วยกฎหมายแล้ว ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 8 ประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ 8 ร่วมกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 หรือไม่ จำเลยที่ 8 ฎีกาโดยสรุป ว่า จำเลยที่ 8 ไม่ได้กระทำความผิด เพราะในทางปฏิบัติของผู้เสียหาย เมื่อสมาชิกมาขอกู้เงินและ ลงลายมือชื่อในเอกสารต่อหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ เมื่อมีการอนุมัติเงินกู้แล้ว ฝ่ายสินเชื่อจะ ติดต่อสมาชิกผู้กู้ให้มาลงลายมือชื่อในหนังสือกู้เงิน (หนังสือสัญญากู้เงิน) หลังจากที่ได้ คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ลงชื่อในช่องอนุมัติแล้ว การลงลายมือชื่อของผู้กู้มิได้กระทำต่อหน้า คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ จำเลยที่ 8 ซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้จึงไม่อาจ รู้ได้ว่าลายมือชื่อผู้กู้เป็นลายมือชื่อปลอมหรือไม่ คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้พิจารณาอนุมัติไป ตามที่ผ่านการตรวจสอบจากฝ่ายสินเชื่อ หัวหน้าสินเชื่อ และผู้จัดการสหกรณ์ที่ตรวจสอบเอกสาร ความถูกต้องมาแล้วเท่านั้น คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และมี

การเลือกตั้งเข้ามาใหม่ทุก ๆ 2 ปี จึงเป็นการยากที่คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาใหม่จะเข้ามีส่วนร่วมขบวนการปลอมเอกสารกับฝ่ายจัดการซึ่งเป็นลูกจ้างของผู้เสียหาย จำเลยที่ 8 ไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ จากผู้เสียหาย โจทก์ไม่ได้นำเสนอว่าได้มีการนำค่าของเงินกู้ หนังสือกู้เงิน และใบรับเงินกู้ไปใช้โดยถูกบันทึกในบัญชีเงินสด บัญชีลูกหนี้รายตัว งบตรงประจำปี และงบดุลบัญชีของผู้เสียหายในปีที่เกิดเหตุ หรือเบิกจ่ายออกจากบัญชีใด พยานหลักฐานโจทก์จึงมีข้อพิรุธสงสัยตามสมควรนั้น เห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังได้โดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาโต้แย้งว่า จำเลยที่ 4 ถึงที่ 7 ที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 ร่วมกันปลอมคำขอเงินกู้ หนังสือกู้เงิน และใบรับเงินกู้เพื่อให้ได้เงินมาจากผู้เสียหายแล้วร่วมกันลักเอาเงินดังกล่าวไปตามฟ้องทั้งสี่สำนวน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 10 ก็ให้การรับสารภาพว่าได้ร่วมกับจำเลยที่ 4 ถึงที่ 7 ที่ 9 ที่ 11 และที่ 12 ปลอมคำขอเงินกู้ หนังสือกู้เงิน และใบรับเงินกู้เพื่อให้ได้เงินมาจากผู้เสียหายแล้วร่วมกันลักเอาเงินดังกล่าวไป ซึ่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้แยกไปฟ้องเป็นคดีใหม่ ส่วนจำเลยที่ 8 ปรากฏตามหนังสือกู้เงินระยะปานกลางเอกสารแผ่นที่ 2 ในสำนวนการสอบสวนสำนวนแรก และแผ่นที่ 2 ในสำนวนการสอบสวนสำนวนที่ 3 ว่า จำเลยที่ 8 ลงลายมือชื่อในช่องเลขานุการ (เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้) ในส่วนบันทึกการอนุมัติเงินกู้ของหนังสือกู้เงินทั้งสองฉบับ โดยหนังสือกู้เงินทั้งสองฉบับระบุว่า เป็นไปตามรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 40 ครั้งที่ 3 วันที่ 9 มีนาคม 2555 เมื่อตรวจดูสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ ปรากฏว่า เป็นสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 38 ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2553 ประชุมครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2553 จากนั้นเป็นการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 39 ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553 ถัดมาเป็นสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 39 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2553 วันที่ 8 ธันวาคม 2553 และวันที่ 1 มีนาคม 2554 ตามลำดับ ต่อจากนั้นเป็นสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 40 ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2554 วันที่ 5 ตุลาคม 2554 และวันที่ 9 มีนาคม 2555 ตามลำดับ หลังจากนั้นเป็นสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 41 ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 3 และสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 43 และชุดที่ 44 ต่อ ๆ กันไป ปรากฏชื่อจำเลยที่ 8 เข้าเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ตั้งแต่การประชุมชุดที่ 39 ครั้งที่ 1 วันที่ 17 สิงหาคม 2553 ติดต่อกันมาจนถึงการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ ชุดที่ 41 วันที่ 17 เมษายน 2555 นอกจากนี้ยังปรากฏว่าในช่วงเวลาเดียวกันมีการปลอมคำขอเงินกู้ หนังสือกู้เงิน และใบรับเงินกู้แล้วเอาเงินของผู้เสียหายไปหลายร้อยฉบับ การปลอมเอกสารดังกล่าวจึงเป็นเรื่องใหญ่ ทำกันเป็นขบวนการ ยากที่จะปกปิดมิให้คนในองค์กรรู้เรื่องได้ ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 8 อายุประมาณ 60 ปี เข้ามาเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้เป็นสมัยที่ 2 หรือสมัยที่ 3 บางช่วงดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ จำเลยที่ 8 ย่อมรู้จักการภายใน โดยเฉพาะในเรื่องการให้กู้เงินของผู้เสียหายเป็นอย่างดี และรู้ยู่่ว่าเอกสารการกู้ยืมดังกล่าวอันได้แก่ คำขอเงินกู้ หนังสือกู้เงิน และใบรับเงินกู้เป็นเอกสารปลอม การที่จำเลยที่ 8 ลงลายมือชื่อในหนังสือกู้เงินปลอมดังกล่าวจึงฟังได้ว่า จำเลยที่ 8 ร่วมปลอมเอกสารสิทธิ ใช้เอกสารสิทธิปลอมและร่วมกันลักเอาเงินตามหนังสือกู้เงินดังกล่าวไปจริง ส่วนหนังสือกู้เงินระยะปานกลางเอกสารแผ่นที่ 2 ในสำนวนการสอบสวนสำนวนที่ 4 ไม่มีลายมือชื่อของจำเลยที่ 8 ลงไว้ แต่หนังสือกู้เงินดังกล่าวระบุอ้างว่าเป็นไปตามรายงานคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ชุดที่ 41 ครั้งที่ 1 วันที่ 17 เมษายน 2555

เมื่อตรวจดูรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ดังกล่าวปรากฏว่า จำเลยที่ 8 มีชื่อเป็นกรรมการและลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุม ในรายงานการประชุมดังกล่าวมีการอนุมัติเงินกู้นางสาวประทุม จำนวนเงิน 200,000 บาท เพื่อซื้อที่ดิน 190,000 บาท ซื้อหุ้น 10,000 บาท กำหนดชำระคืนวันที่ 31 มีนาคม 2560 ตรงตามหนังสือกู้เงินระยะปานกลางเอกสารในสำนวนการสอบสวนสำนวนที่ 4 แผ่นที่ 2 ดังกล่าว เมื่อเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอม ประกอบกับนางสาวประทุม มาให้การยืนยันต่อพนักงานสอบสวนว่าไม่ได้กู้เงินหรืออนุญาตให้ผู้ใดใช้ชื่อของนางสาวประทุมไปกู้เงินผู้เสียหาย การที่จำเลยที่ 8 ร่วมลงมติอนุมัติให้กู้เงินดังกล่าวทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าไม่มีการกู้เงินกันจริง และคำขอเงินกู้ หนังสือกู้เงิน และใบรับเงินกู้ดังกล่าวเป็นเอกสารปลอม จึงฟังได้โดยปราศจากความสงสัยว่า จำเลยที่ 8 ร่วมปลอมเอกสารสิทธิ ใช้เอกสารสิทธิปลอม และร่วมลักเอาเงินของผู้เสียหายไปในลักษณะแบ่งหน้าที่กันทำตามฟ้องจริง ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 8 ต่อไปว่า มีเหตุต้องหักวันคุมขังคดีทั้งสามสำนวนนี้ออกจากโทษจำคุกตามคำพิพากษาในคดีนี้หรือไม่ จำเลยที่ 8 ฎีกาว่า จำเลยที่ 8 ถูกขังอยู่ในเรือนจำระหว่างรอการพิจารณาคดีโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนานถึง 2 ปีเศษ ถึงจะได้เริ่มมีการสืบพยานและมีคำพิพากษา การไม่หักวันคุมขังออกจากโทษจำคุกตามคำพิพากษาในคดีนี้จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม หรือที่เกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 เห็นว่ากฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ศาลต้องหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษาเสมอไป โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 22 วรรคแรก บัญญัติว่า "โทษจำคุก ให้เริ่มแต่วันมีคำพิพากษา แต่ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษา เว้นแต่คำพิพากษานั้นจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น" วรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีที่คำพิพากษากล่าวไว้เป็นอย่างอื่น โทษจำคุกตามคำพิพากษาเมื่อรวมจำนวนวันที่ถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีเรื่องนั้นเข้าด้วยแล้ว ต้องไม่เกินอัตราโทษขั้นสูงของกฎหมายที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่ได้กระทำลงนั้น ทั้งนี้ ไม่เป็นการกระทบกระเทือนบทบัญญัติในมาตรา 91" จึงเห็นได้ว่า การหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษา ศาลมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่าสมควรหรือไม่ในแต่ละคดี เพียงแต่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติบังคับไว้ว่า หากเห็นว่าไม่สมควรหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษาก็ให้ศาลกล่าวไว้ในคำพิพากษาและโทษจำคุกตามคำพิพากษาเมื่อรวมจำนวนวันที่ถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษาต้องไม่เกินอัตราโทษขั้นสูงของกฎหมายที่กำหนดไว้นั้น กรณีนี้จำเลยที่ 8 ถูกขังระหว่างสอบสวนและระหว่างพิจารณาในคดีสำนวนแรก สำนวนที่ 3 และสำนวนที่ 4 นี้และสำนวนอื่นในเวลาเดียวกันตามที่ปรากฏในหมายขังรวม 134 คดี เป็นการขังซ้อนกันไป คำพิพากษาศาลชั้นต้นระบุว่า ศาลได้หักจำนวนวันที่จำเลยที่ 8 ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกในคดีกลุ่มอื่นแล้ว ซึ่งจำเลยที่ 8 ไม่ได้ฎีกาโต้แย้งในเรื่องนี้ การที่จะหักจำนวนวันที่จำเลยที่ 8 ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกในสำนวนแรก สำนวนที่ 3 และสำนวนที่ 4 นี้ก็จึงเป็นการหักที่ซ้ำซ้อนซึ่งทำให้การบังคับโทษจำคุกแต่ละกระทงไม่เป็นไปตามความจริง คดีในสำนวนแรก สำนวนที่ 3 และสำนวนที่ 4 นี้ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาและศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืนให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ 8 กระทงละ 1 ปี รวม 3 กระทง เป็นจำคุก 3 ปี แต่ความผิดที่โจทก์ฟ้องมีโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปี การนับโทษต่อจึงอยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (2) เมื่อรวมโทษจำคุกทุกกระทงแล้วจะเกินกว่า 20 ปี ไม่ได้ ให้นับโทษจำเลยที่ 8 ต่อจากโทษจำคุกใน

คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 291 ถึง 348/2563 ของศาลชั้นต้น และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 607 ถึง 617/2563 ของศาลชั้นต้น แต่ให้จำคุกไม่เกิน 20 ปี ส่วนคดีอื่นนอกจากนี้ศาลยังไม่มีคำพิพากษา จึงไม่อาจนับโทษต่อได้ ยกคำขอให้นับโทษในส่วนคดีที่ยังไม่มีคำพิพากษานั้น นับว่าเป็นคุณแก่ จำเลยที่ 8 มากแล้ว การที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจโดยกล่าวไว้ในคำพิพากษาว่า ไม่หักวันคุมขังคดีนี้ ออกจากโทษจำคุกตามคำพิพากษาคดีนี้ให้แก่จำเลยที่ 8 เนื่องจากหักวันคุมขังในกลุ่มคดีอื่นที่ จำเลยที่ 8 ถูกคุมขังแล้วตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 22 วรรคแรก จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีและยุติธรรมดีแล้ว มิใช่เป็นการใช้ดุลพินิจที่ได้ปฏิบัติตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม หรือที่เกี่ยวข้อง ด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 ตามที่ จำเลยที่ 8 ฎีกา ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า จำเลยที่ 8 มีความผิดแล้วพิพากษายืนตาม คำพิพากษาศาลชั้นต้นลงโทษจำเลยที่ 8 โดยไม่หักวันคุมขังคดีสำนวนแรก สำนวนที่ 3 และสำนวนที่ 4 นี้ออกจากโทษจำคุกตามคำพิพากษามานั้นต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกา ของจำเลยที่ 8 ทุกข้อฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

เรวัตร สกุลคล้อย · ศิริชัย จันทรสว่าง · นพรัตน์ สীติศประเสริฐ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4451-4453/2564>